

ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ
ΜΑΡΜΑΡΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ κ. ΑΝΔΡΕΑ ΜΠΡΑΛΙΟΥ ΣΤΗΝ ΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΤΕΕ.

«ΠΩΣ ΘΑ ΒΓΟΥΜΕ ΑΠΟ ΤΟ ΣΗΜΕΡΙΝΟ ΤΕΛΜΑ. ΜΕ ΝΕΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ
ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΑΙ ΜΕ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΜΟΝΑΔΙΚΟΤΗΤΑΣ ΤΟΥ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΜΑΡΜΑΡΟΥ»

Κυρίες και Κύριοι, καλημέρα σας,

Θα θέλαμε και εμείς να σας ευχαριστήσουμε για την πρόσκληση της Ομοσπονδίας Σωματείων Μαρμάρου Ελλάδος στην σημερινή Ημερίδα. Η Ομοσπονδία μας είναι το δευτεροβάθμιο κλαδικό σωματείο του μαρμάρου και έχει στην δύναμη του ως μέλη, εννέα πρωτοβάθμια σωματεία από όλη την Ελλάδα (Αθήνα, Θεσσαλονίκη, Ιωάννινα, Δυτική Μακεδονία, Κρήτη, Πελοπόννησο).

Το μάρμαρο ως οικοδομικό υλικό είναι στενά συνδεδεμένο με την πορεία του κλάδου των κατασκευών. Η πτώση λοιπόν της οικοδομικής δραστηριότητας έχει τεράστιες επιπτώσεις στις επιχειρήσεις μαρμάρου. Η μείωση του τζίρου, οι χαμηλές τιμές πώλησης των υλικών, λόγω του έντονου ανταγωνισμού, η έλλειψη ρευστότητας, η δυσκολία είσπραξης των απαιτήσεων, το άγχος εξασφάλισης χρηματοδότησης είναι σήμερα τα μεγάλα προβλήματα των επιχειρήσεων του κλάδου, που δημιουργούν ανησυχίες για την βιωσιμότητά τους και αγωνία για τις εξελίξεις.

Ήδη πολλές επιχειρήσεις έχουν προχωρήσει στην μείωση της παραγωγής τους, στην περιστολή θέσεων εργασίας, στην αναστολή επενδυτικών σχεδίων και στην περικοπή δαπανών για δράσεις που δεν είναι άμεσα αναγκαίες, ενώ υπάρχουν και πολλές επιχειρήσεις, που από το βάρος των υποχρεώσεων τους, βρίσκονται στα πρόθυρα κατάρρευσης.

Με δυο λόγια, υπάρχει βαρύ κλίμα στην αγορά, αδιέξοδα που δημιουργούν αβεβαιότητα και μια γενική αίσθηση ότι βρισκόμαστε σε ένα τέλμα, από το οποίο είναι άγνωστο πότε θα βγούμε, αλλά και το πώς θα βγούμε.

Μέχρι σήμερα, το πολιτικό μας σύστημα και η σπάταλη δημόσια διοίκηση, αρνούνται να εξυγιάνουν την λειτουργία τους και δεν πείθουν ότι μπορούν να προσφέρουν λύσεις για έξοδο από το τέλμα και την στήριξη της επιχειρηματικότητας. Αντίθετα, με τις δράσεις τους, τον ανεξέλεγκτο δημόσιο δανεισμό και τα φοροεισπρακτικά τους μέτρα για να καλύψουν επείγουσες ανάγκες, χειροτερεύουν διαρκώς το επιχειρηματικό περιβάλλον και την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας μας.

Οι παραγωγικές επιχειρήσεις μαρμάρου, λόγω της δραστηριότητάς τους (εξορυκτική ή/και μεταποιητική), που απαιτεί αδειοδοτήσεις και συμμόρφωση σε πληθώρα διατάξεων και νόμων, γνωρίζουν από πρώτο χέρι τι σημαίνει εμπλοκή με τη δημόσια διοίκηση και τις διάφορες υπηρεσίες, αλλά και τις επιπτώσεις που έχει μια τέτοια εμπλοκή στην ανταγωνιστικότητά τους. Είναι άλλωστε γενική η αίσθηση ότι οι

επιχειρήσεις μαρμάρου αντιμετωπίζονται από το πολιτικό σύστημα και την δημόσια διοίκηση με αδιαφορία ή/και επιφυλακτικότητα, αν όχι με εχθρότητα, παρόλο που έχουν κατά καιρούς ακουστεί από πολιτικούς μεγαλοστομίες, όπως «το μάρμαρο είναι εθνικό προϊόν», «στο μάρμαρο οφείλουμε την πολιτιστική μας κληρονομιά», «το μάρμαρο είναι ο καλύτερος πρεσβευτής της χώρας μας στο εξωτερικό» και άλλα παρόμοια.

Αν και καμαρώνουμε για τα μάρμαρα της πολιτιστική μας κληρονομιάς, δεν έχει υπάρξει ουσιαστικό μέτρο στήριξης και ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας του κλάδου σε αντίθεση με ότι συμβαίνει σε άλλες χώρες τόσο σε χώρες της ΕΕ, όπως την Ιταλία που έχει και αυτή μακραίωνη παράδοση στο μάρμαρο, όσο και σε νέες δυνάμεις όπως η γειτονική Τουρκία. Η Τουρκική Ομοσπονδία Μαρμάρου, μάλιστα, μας έχει ζητήσει να τους παρουσιάσουμε την ελληνική εμπειρία ως παράδειγμα προς αποφυγή.

Αντίθετα από ότι πιστεύεται, και χωρίς την άμεση οικονομική ενίσχυση του κλάδου αλλά και μόνο με την τακτοποίηση των θεσμικών προβλημάτων, ο κλάδος θα μπορούσε να βγει από το τέλμα μέχρι να αρχίσει η ανάκαμψη.

Τα προβλήματα που απασχολούν ιδιαίτερα τις επιχειρήσεις μαρμάρου μπορούν να διαφοροποιηθούν καταρχήν σε εκείνα που αφορούν την πρωτογενή παραγωγή, δηλαδή τα λατομεία μαρμάρου και σε εκείνα που αφορούν την μεταποίηση, δηλαδή τα εργοστάσια κοπής – κατεργασίας μαρμάρων.

Σχετικά με τα ελληνικά λατομεία μαρμάρου πρέπει να τονιστεί, ότι το σημερινό περίπλοκο, δυσλειτουργικό και αντι-αναπτυξιακό καθεστώς αδειοδότησης και οι κανονιστικών ρυθμίσεων που διέπουν την λατομική δραστηριότητα στην Ελλάδα, μας στερεί το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα της χώρας στην παγκόσμια αγορά, με αποτέλεσμα οι μεταποιητικές επιχειρήσεις μαρμάρου να εξαρτώνται όλο και περισσότερο από το εξωτερικό για την εξασφάλιση της απαιτούμενης πρώτης ύλης. Τα λατομεία το ένα μετά από το άλλο κλείνουν και τα ελληνικά μάρμαρα κινδυνεύουν να γίνουν «συλλεκτικά». Η Ελλάδα, βέβαια, εξακολουθεί να παραμένει μια από τις κυριότερες μαρμαροπαραγωγές χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μαζί με την Ιταλία, την Ισπανία και την Πορτογαλία, αλλά δεν βρίσκεται, πλέον, μεταξύ των πρώτων μαρμαροπαραγωγών χωρών, στην παγκόσμια κατάταξη, όπως συνέβαινε μέχρι τη δεκαετία του '90, αφού πλέον κατρακύλησε στην 10^η θέση. Η στασιμότητα της πρωτογενούς παραγωγής ελληνικών μαρμάρων και η εξάρτηση από εισαγόμενες πρώτες ύλες καταγράφεται και στο εμπορικό ισοζύγιο της χώρας, όπου οι επιχειρήσεις μαρμάρου πραγματοποιούν τα τελευταία χρόνια εξαγωγές της τάξης των 120 – 125 εκατ. ευρώ, ενώ οι εισαγωγές μαρμάρων, που αυξάνονται συνεχώς, ανήλθαν σε 85 εκατ. Ευρώ.

Θα πρέπει η Ελλάδα, αφού τελικά αναγνωρίσει το θετικό ρόλο του μαρμάρου στην εθνική και περιφερειακή ανάπτυξη και στις εξαγωγές, να εκμεταλλευτεί τη παρούσα κρίση και να προχωρήσει σε ουσιαστικές θεσμικές μεταρρυθμίσεις ώστε η όλη αδειοδοτική διαδικασία να γίνει στιβαρή, με προδιαγραφές, με κριτήρια, με τακτές και σαφείς προθεσμίες, που να προστατεύουν το περιβάλλον και την αποκατάστασή του, προσφέροντας προβλεψιμότητα και ξεκάθαρες απαντήσεις στις επιχειρήσεις του λατομικού κλάδου. Το λατομείο μαρμάρου πρέπει να έχει προτεραιότητα στη χωροθέτηση γιατί λόγω της θέσης του κοιτάσματος δεν μπορεί να μετακινηθεί.

Επιπλέον, για τα λατομεία μαρμάρου και πέτρας, τα οποία στη μεγάλη τους πλειοψηφία είναι μικρής κλίμακας εκμεταλλεύσεις, που δεν έχουν σχέση, σε ό,τι αφορά τις επιπτώσεις τους στο περιβάλλον, με τα λατομεία αδρανών υλικών και τις άλλες επιφανειακές εκμεταλλεύσεις βιομηχανικών ορυκτών ή μεταλλευμάτων, πρέπει να γίνει αντιληπτό από τους αρμοδίους, αλλά και από τις τοπικές κοινωνίες, ότι χρειάζονται κάποιες ειδικές ρυθμίσεις, σχετικά με την αδειοδότηση λειτουργίας τους, ώστε να μην υποχρεωνόμαστε να εισάγουμε από το εξωτερικό ακόμη και την πέτρα που χρειάζεται για να διατηρήσουμε τους παραδοσιακούς μας οικισμούς, δηλαδή να κάνουμε εισαγωγές πέτρας από την Συρία για λιθόκτιστες κατασκευές στο Παρνασσό.

Πρέπει να ανασυρθεί από τα συρτάρια το σχετικό νομοσχέδιο που ετοιμάστηκε το 2006 και να προωθηθεί για ψήφιση στη Βουλή. Τέλος, πρέπει να προχωρήσει και ο εκσυγχρονισμός του ΚΜΛΕ (Κώδικας Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών) ώστε να περιλαμβάνει όλες τις τεχνολογικές εξελίξεις της λατόμευσης των τελευταίων ετών.

Σε ό,τι αφορά τα εργοστάσια μεταποίησης, πρώτα και κύρια, πρέπει να λυθεί επαρκώς και αποτελεσματικά το χωροταξικό πρόβλημα της χώρας. Δεν είναι δυνατόν οι βιοτεχνίες-βιομηχανίες μαρμάρου να αντιμετωπίζονται ως νομάδες και να εκδιώκονται από περιοχές στις οποίες η Πολιτεία τους αδειοδότησε όλα αυτά τα χρόνια. Και όλα αυτά χωρίς την παραμικρή αποζημίωση. Επιπλέον δεν ορίζονται περιοχές υποδοχής τους όπου θα μπορούν να συνεχίσουν την δραστηριότητά τους, με λογικές αξίες γης και σύγχρονες υποδομές. Καθάρá από την «κακοδαιμονία» του χωροταξικού πηγάζουν τα προβλήματα της αδειοδότησης των μαρμαράδικων, των περιβαλλοντικών όρων και της διαχείρισης των απορριμμάτων. Όλα αυτά σίγουρα δεν ενισχύουν την ανταγωνιστικότητα του ελληνικού μαρμάρου.

Τώρα περισσότερο από ποτέ είναι ανάγκη να ορίσει η Πολιτεία χώρους υποδοχής των επιχειρήσεων εντός και εκτός ιστού των πόλεων, με την δημιουργία οικονομικά προσιτών, σύγχρονων και οργανωμένων ΒΙΠΑ-ΒΙΟΠΑ. Το Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για την Βιομηχανία δίνει τις κατευθύνσεις χωρίς να συγκεκριμενοποιεί τα πράγματα. Πρέπει να διανυθούν πολλές ακόμη «συσκέψεις», «πολεοδομικοί σχεδιασμοί» και «εγκρίσεις σχεδίων» προκειμένου να δούμε «τι μπορούμε να κάνουμε και πού». Στο μεταξύ μέχρι να συμβεί αυτό, να παραταθούν άμεσα οι άδειες υφισταμένων μονάδων που είναι σήμερα σε «προβληματικές περιοχές» και να ενταχθούν σε προγράμματα μετεγκατάστασης.

Η πρόσβαση σε χρηματοδότηση των επιχειρήσεων του κλάδου βαίνει συνεχώς μειούμενη λόγω της κατάταξή μας στο κλάδο της οικοδομής που δείχνουν να αποφεύγουν τα περισσότερα τραπεζικά ιδρύματα. Επιπλέον, η Πολιτεία αδρανεύει για γραφειοκρατικούς λόγους αλλά και λόγω της περιορισμένης ρευστότητάς της και καθυστερεί να ανακοινώσει ενισχυόμενα επενδυτικά προγράμματα, να εγκρίνει τα υποβληθέντα και να αποπληρώσει τα αποπερατωμένα. Στο πλαίσιο της ελλειπούς χρηματοδότησης θα μπορούσαμε να αναφέρουμε και το φορολογικό που απομυζά ρευστότητα από τον κλάδο. Οι συνεχείς και εξαναγκαστικές περαιώσεις, ο αναχρονιστικός ΚΒΣ, οι εξωπραγματικοί ΜΣΚΚ, τα ευφάνταστα νέα μέτρα, τέλη και

επιβαρύνσεις τελικά στερούν τις επιχειρήσεις από πόρους που θα μπορούσαν να διατεθούν στην ανάπτυξή τους.

Στα πλαίσια των αναθεωρήσεων των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ (Δ' ΚΠΣ) που θα προωθήσει η κυβέρνηση πρέπει να ανασχεδιαστούν τα προγράμματα ενίσχυσης ώστε να απευθύνονται κύρια στις ΜΜΕ, ιδιαίτερα τις πολύ μικρές επιχειρήσεις και τους αυτοαπασχολούμενους, και να συμβάλλουν ουσιαστικά στον εκσυγχρονισμό, στην καινοτομία, στην εξωστρέφεια και την ανταγωνιστικότητα τους. Τα προγράμματα πρέπει να διαθέτουν αρκετούς πόρους, να προκηρυχθούν άμεσα σε δράσεις κλειδιά με απλουστευμένες, ταχύτες διαδικασίες, επαρκούς χρόνους υποβολής, με αντικειμενικά κριτήρια αξιολόγησης και ενδιάμεσους οργανισμούς έγκρισης, ελέγχου και άμεσης αποπληρωμής με συμμετοχή των Επιμελητηρίων. Θα είναι πραγματικά εγκληματικό με το πέρας του ΕΣΠΑ να υπάρχουν κονδύλια που δεν «απορροφήθηκαν» όπως με τα προηγούμενα ΚΠΣ.

Επιπλέον μέσω του Προγράμματος Δημοσίων Έργων (ΠΔΕ), θα μπορούσαν να προβλεφθούν μικρά και μεσαία έργα σε τοπικό επίπεδο που να χρησιμοποιούν ελληνικά μάρμαρα. Αυτά τα έργα θα συμβάλλουν στην ενίσχυση της τοπικής οικονομίας και την διατήρηση της φυσιογνωμίας του τόπου. Πρέπει να διασφαλισθεί ότι τα εισαγόμενα υλικά που μας κατακλύζουν δεν θα «βαπτισθούν» εγχώρια. Στις μεγάλες πόλεις θα μπορούσε να εκπονηθεί πρόγραμμα ελάφρυνσης των ιδιοκτητών που προβαίνουν στην συντήρηση και τον καθαρισμό μαρμάρινων προσόψεων κτιρίων. Στα πλαίσια του προγράμματος «Εξοικονομώ» για τους Δήμους, σοβαρή αναπτυξιακή διάσταση θα είχε η αντικατάσταση των υλικών που προκαλούν το φαινόμενο των «θερμικών νησίδων» των πόλεων με κατεξοχήν ψυχρά υλικά, όπως είναι τα μάρμαρα.

Η σοβαρότερη διέξοδος για το κλάδο θα μπορούσε να είναι το άνοιγμα νέων αγορών με παράλληλη διερεύνηση επενδυτικών ευκαιριών σε χώρες που μέχρι σήμερα δεν αποτελούσαν αγορές-στόχους αλλά και εντατικοποίηση των δράσεων προβολής σε υπάρχουσες αγορές μέσω ενός ανανεωμένου και αναβαθμισμένου ΟΠΕ. Η ενίσχυση θα μπορούσε να έχει την μορφή φορολογικών απαλλαγών εφόσον δεν υπάρχουν κονδύλια. Πρέπει επίσης να ενισχυθούν το γραφεία Εμπορικών Ακολουθών (ΟΕΥ) ώστε να λειτουργούν αποτελεσματικά ως σύγχρονες μονάδες υποστήριξης των εξαγωγέων. Η στρατηγική εξωστρέφειας ενισχύεται με την συστηματική και διαρκή οικονομική διπλωματία. Επίσης δεν μπορούν να αγνοηθούν οι απαραίτητες υποδομές σε λιμάνια, οδικές αρτηρίες, σιδηροδρόμους αλλά με λογικές – ανταγωνιστικές χρεώσεις. Η σήμανση CE σε προϊόντα μαρμάρου αρχίζει να αποτελεί το απαραίτητο διαβατήριο του κλάδου για τις Ευρωπαϊκές αγορές. Το ΙΓΜΕ θα μπορούσε να αποτελέσει το μοχλό επίλυσης των προβλημάτων σήμανσης με το εργαστήριο ΛΙΘΟΣ που διαθέτει, χωρίς να χρεώνει τις δοκιμές των υλικών μας περισσότερο από σχεδόν όλα τα εργαστήρια της χώρας.

Όπως πολλοί κλάδοι μέχρι τώρα, ζητούμε την ενίσχυση της ρευστότητας της αγοράς μέσω των τραπεζών, του ΤΕΜΠΜΕ ή άλλης οδού, της παροχή κινήτρων για αύξηση των θέσεων εργασίας, την κατάργηση της εισφοράς 0,6% στα δάνεια, την αύξηση από 0,5% σε 3% των προβλέψεων επισφαλειών στους ισολογισμούς των επιχειρήσεων, την επαναφορά του Αφορολόγητου Αποθεματικού για επενδύσεις και την σταθερότητα του φορολογικού πλαισίου για 5 έτη. Πιστεύουμε ότι θα είναι βήμα προς την σωστή κατεύθυνση η θέσπιση του ειδικού διαμεσολαβητή του

επιχειρηματία για μία ταχύτερη, ευέλικτη και αποτελεσματική επίλυση προβλημάτων στις συναλλαγές των επιχειρήσεων με τη δημόσια διοίκηση.

Τέλος, αν δεν δούμε στην Ελλάδα το πολιτικό σύστημα, την κρατική μηχανή και την τοπική αυτοδιοίκηση να εξυγιαίνονται, να προσεγγίζουν με ενδιαφέρον τις παραγωγικές δυνάμεις του τόπου και να συνεργάζονται μαζί τους σε κοινές προσπάθειες ενίσχυσης και ανάδειξης των πλεονεκτημάτων του κάθε κλάδου, είναι βέβαιο ότι δεν θα μπορέσουμε να γυρίσουμε σελίδα στην μίζερη ελληνική πραγματικότητα, ούτε θα τολμάμε να ελπίσουμε σε ένα καλύτερο μέλλον.

Σας Ευχαριστώ.